

ЈУГОРОСГАЗ АД - Београд

ОПШТИ УСЛОВИ ПРОДАЈЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ПРИРОДНОГ ГАСА КУПЦИМА

НА СЛОБОДНОМ ТРЖИШТУ

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Општи услови се примењују на односе између акционарског друштва ЈУГОРОСГАЗ Београд, Змај Јовина 8 – 10; ПИБ 100044239, МБ 17155903 (у даљем тексту Снабдевач) и купаца енергије из природног гаса на слободном тржишту.

Потписивањем Уговора о снабдевању енергијом из природног гаса (у даљем тексту: Уговор) Купац потврђује да је, пре закључења Уговора, био упознат са Општим условима продаје енергије из природног гаса купцима на слободном тржишту (у даљем тексту: Општи услови), да их је разумео и пристао на њихову примену, као и да у случају неслагања Општих услова продаје и одредби Уговора, важе одредбе Уговора који је закључен између Снабдевача и Купца, а којим се дефинишу права и обавезе обе уговорне стране.

ЗАКЉУЧИВАЊЕ УГОВОРА

Закључивању уговора предходе следеће активности:

- Купац у писаној форми доставља захтев за понуду Снабдевачу у коме наводи податке о намени потрошње, месту испоруке, периоду испоруке, потребној количини енергије по месецима;
- Снабдевач се обавезује да ће у року од 7 радних дана од дана достављања захтева Купцу доставити понуду. Уколико Снабдевач у року од седам радних дана не достави понуду, сматраће се да не може да испуни захтеве Купца;
- Понуда је обавезујућа за Снабдевача само у року који је назанчен за њено прихватање;
- Након прихватања понуде од стране Купца у писаној форми, приступа се закључењу уговора;

Уговор о снабдевању/потпуном снабдевању може бити закључен и на основу спроведене јавне набавке од стране Купца енергије из природног гаса.

Уговори се везују за гасну годину која према Оператору транспортног система „Транспортгас Србија“ доо и „Југоросгаз – Транспорт“ доо, представља период од 01. октобра текуће године (6:00 часова пре подне по средњоевропском времену) до 01. октобра (6:00 часова пре подне по средњоевропском времену) следеће године.

Уколико се уговори о снабдевању енергијом из природног гаса, који се односе на испоруке гаса од 01.10. текуће године, закључе до 31.08. текуће године, Снабдевач за Купца може уговорити закуп годишњег непрекидног/прекидног капацитета, а уколико се поменути уговори закључе након 31.08. текуће године, Снабдевач ће преузети све неопходне мере за закуп годишњег капацитета уколико је то могуће, о чему ће обавестити Купца, али може Купцу гарантовати само закуп месечних капацитета.

УПОТРЕБА ТЕРМИНОЛОГИЈЕ

- 1) **Гасни дан** - временски период од 24 часа који почиње у 6:00 часова пре подне по средњоевропском времену било ког дана и завршава се у 6:00 часова пре подне по средњоевропском времену следећег дана; приликом преласка са "зимског времена" на "летње време" и обрнуто, дан ће чинити 23 или 25 сати, у зависности од случаја;
- 2) **Гасна недеља** - временски период који почиње у 6:00 часова пре подне по средњоевропском времену првог дана календарске недеље и завршава се у 6:00 часова пре подне по средњоевропском времену првог дана следеће календарске недеље;
- 3) **Гасни месец** - временски период који почиње у 6:00 часова пре подне по средњоевропском времену првог дана календарског месеца и завршава се у 6:00 часова пре подне по средњоевропском времену првог дана следећег календарског месеца;
- 4) **Календарска година** - период од 1. јануара једне године у 6:00 часова по средњоевропском времену до 1. јануара у 6:00 часова по средњоевропском времену следеће године;
- 5) **Дистрибуција природног гаса** - преношење природног гаса преко дистрибутивног система ради испоруке природног гаса крајњим купцима, односно другом дистрибутивном систему, а не обухвата снабдевање природним гасом;
- 6) **Оператор дистрибутивног система природног гаса** или ОДС - енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом за природни гас и одговоран је за рад, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за дистрибуцијом природног гаса на економски оправдан начин;
- 7) **Оператор система** или ОС - оператор транспортног система природног гаса, оператор дистрибутивног система природног гаса и оператор складишта природног гаса;
- 8) **Оператор складишта природног гаса** или ОСС - енергетски субјект који обавља делатност складиштења и управљања складиштем природног гаса и одговоран је за рад, одржавање и развој складишта природног гаса;
- 9) **Транспорт природног гаса** - преношење природног гаса транспортним системом до крајњих купаца или другог транспортног система, дистрибутивних система или складишта природног гаса, а не обухвата снабдевање;
- 10) **Оператор транспортног система природног гаса** или ОТС - енергетски субјект који обавља делатност транспорта природног гаса и управљања транспортним системом за природни гас и одговоран је за рад, одржавање и развој транспортног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за транспортом природног гаса на економски оправдан начин;
- 11) **Потпуно снабдевање** - продаја природног гаса код које количина енергије природног гаса за обрачунски период није утврђена уговором о продаји, већ крајњи купац има право да одреди количину, на основу остварене потрошње на месту примопредаје;
- 12) **Место испоруке** или МИ - мерна станица или мерни уређај;
- 13) **KWh** – јединица испоручене енергије из природног гаса која је обрачуната у складу са Уредбом.

ПРЕДМЕТ ПРОДАЈЕ

Члан 1.

Предмет продаје је енергија из природног гаса са уговореним припадајућим трошковима коришћења транспортних и дистрибутивних система на уговореном месту испоруке. Купопродаја енергије из природног гаса се врши под условима и на начин утврђен важећим законским и подзаконским актима: Законом о енергетици (у даљем тексту: Закон), Уредбом о условима испоруке и снабдевања природним гасом (у даљем тексту: Уредба), Правилима о раду транспортног система оператора транспортног система и Правилима о раду дистрибутивног система оператора дистрибутивног система чији се системи користе за снабдевање гасом (у даљем тексту: Правила), Правилима о промени снабдевача, Општим условима продаје енергије из природног гаса купцима на слободном тржишту, као и другим прописима и актима Снабдевача.

ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ И КВАЛИТЕТ ГАСА

Члан 2.

Природни гас се примарно састоји од метана, али укључује остале теже угљоводонике, као и угљен диоксид и азот. Од састава гаса зависи и његова топлотна вредност.

Гас који се испоручује мора да испуни услове у погледу притиска, састава, топлотне вредности, Wobbe индекса и других својстава природног гаса утврђених прописима и Правилима Оператора система на чијем се систему налази уговорено место испоруке.

Гас који се испоручује Купцу мора да буде такав да доњи Wobbe-ов индекс буде у границама од 42-46 MJ/m³.

Својства гаса морају бити у складу са следећим вредностима:

Хемијски састав	mol %
Metan (C ₁)	min. 92
Etan (C ₂)	max. 4
Propan (C ₃)	max. 2
Butani (C ₄)	max. 1,5
Pentani i teži (C ₅₊)	max. 0,5
Heksan	max. 0,2
Azot (N ₂)	max. 2
Ugljen dioksid (CO ₂)	max. 1
Kiseonik (O ₂)	max. 0,02
Садржај сумпора (mg / m³)	
Vodonik sulfid (H ₂ S)	max. 2
Merkaptan sumpor (C ₂ H ₅ SH)	max. 5,6
Укупан сумпор	max. 20
Горња топлотна вредност GCV 25 / 0 °C (kWh/m ³)	10.38 - 12.20
Wobbe gornji (25/0) kWh/m ³	13,22 – 15.37
Тачка росе воде*	

На температури од минус 8 степени Целзијуса (-8°C) и апсолутном притиску од 3.92 МРа нема кондензације воде.

Тачка росе угљоводоника *

На температури од 0 степени Целзијуса (0°C) и притиску испоруке нема кондензације угљоводоника

Гас који је се испоручује Купцу не сме да садржи чврсте нечистоће, смолу или супстанце које производе смолу и течности као што су угљоводоници, кондензати, гликоли, вода и слично.

Квалитет и хемијски састав за изоловане делове на дистрибутивном систему, који одступа од прописаног квалитета, утврђује министар надлежан за послове енергетике, актом који се објављује у "Сл. гласнику РС".

КОЛИЧИНА ЕНЕРГИЈЕ И ДИНАМИКА

Члан 3.

Код Уговора о снабдевању енергије из природног гаса - Снабдевач продаје, а Купац купује енергију гаса, у количини и према динамици енергије утврђеној чланом 2. Уговора за свако место испоруке, с тим да се Снабдевач обавезује да испоручи уговорену енергију гаса, а Купац да плати поменути енергију, без обзира да ли ју је преузео.

Дозвољено одступање испоручене, односно преузете енергија гаса од уговорене годишње, месечне, односно дневне енергије износи +/-10%, при чему се дневне количине енергије утврђују дељењем уговорених месечних количина из члана 2. Уговора са бројем дана за сваки календарски месец.

Код Уговора са потпуном снабдевањем енергије из природног гаса - Снабдевач продаје, а Купац купује гас, односно енергију према максималној часовној потрошњи у складу са издатим Решењем о одобрењу за прикључење објекта потрошача гаса (у даљем тексту: Решење).

Купац је упознат да уговарање испорука гаса, као и уговарање капацитета за транспорт и дистрибуцију гаса Снабдевачу стварају трошак који Снабдевач не може да надокнади, уколико дође до раскида уговора од стране Купца.

ЦЕНА

Члан 4.

Цена енергије из природног гаса се утврђује се у EUR/MWh за свако место испоруке и формира се у складу са пословном политиком Снабдевача.

Са сваким Купцем се посебно уговара цена. Износи уговорени у EUR обрачунавају се у динарима по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан промета.

Снабдевач задржава право да промени цену, будући да је иста везана за кретање цене гаса на светском тржишту.

На цену гаса, односно енергије, зарачунава се посебна стопа пореза на додату вредност од 10%.

У цену гаса, односно енергије нису урачунати трошкови приступа систему за транспорт и дистрибуцију гаса, који се обрачунавају у складу са важећим ценовником Оператора система по регулисаним ценама, као ни накнаде ни ПДВ.

Цене приступа систему за транспорт и дистрибуцију гаса у Републици Србији су регулисане, одобрене од стране надлежног органа и исказане по тарифама:

1.1. "енергент" (дин/КWh), и

1.2. "капацитет" (дин/КWh /дан/година)

Тарифа за "енергент" се примењује на продату количину гаса утврђену мерењем на месту испоруке у обрачунском периоду.

Тарифа за "капацитет" се примењује на максималну дневну потрошњу гаса на месту испоруке у претходној календарској години, у зависности од равномерности потрошње и категорије.

Максимална дневна потрошња гаса у претходној години, где не постоји могућност дневног читавања, израчунава се на основу максималне измерене месечне потрошње на месту испоруке.

У првој години прикључења максимална дневна потрошња гаса утврђује се на основу података о максималној дневној потрошњи гаса за ту годину из члана 2. Уговора. На исти начин утврђује се максимална дневна потрошња гаса и за Купца који у претходној години није имао потрошњу гаса.

Годишња равномерност потрошње гаса се утврђује на основу података о потрошњи гаса на месту испоруке и представља количник збира остварене потрошње гаса у јануару, фебруару и децембру претходне календарске године и укупне потрошње гаса остварене у тој години на том месту испоруке (у даљем тексту: коефицијент равномерности K_p).

Подаци о годишњој равномерности потрошње за ново место испоруке, као и за место испоруке које током претходне календарске године није остварило потрошњу гаса, утврђују се према уговореним количинама гаса за место испоруке.

Подаци о годишњој равномерности потрошње за постојеће место испоруке које је активирано у току претходне календарске године и које није имало потрошњу гаса у току 12 узастопних месеци, утврђују се према уговореним количинама гаса за место испоруке.

"Ванвршна потрошња", у коју се разврставају места испоруке код којих је коефицијент равномерности K_p мањи или једнак 0,20 ($K_p \leq 0,20$), а количник максималне дневне потрошње у сваком од наведена три месеца - јануар, фебруар и децембар и максималне дневне потрошње гаса, остварених у години на основу које се разврстава за место испоруке, је мањи или једнак 0,6 ($\leq 0,6$);

"Равномерна потрошња" у коју се разврставају:

- места испоруке код којих је коефицијент равномерности K_p мањи или једнак 0,33 ($K_p \leq 0,33$) и
- места испоруке код којих је коефицијент равномерности K_p мањи или једнак 0,20 ($K_p \leq 0,20$), а количник максималне дневне потрошње у било ком од наведена три месеца - јануар, фебруар и децембар и максималне дневне потрошње природног гаса, остварених у години на основу које се разврстава место испоруке, је већи од 0,6 ($K_p > 0,6$);

"Неравномерна потрошња", у коју се разврставају места испоруке код којих је коефицијент равномерности K_p већи од 0,33 ($K_p > 0,33$).

Максимална дневна потрошња за место испоруке са аутоматским бележењем испоручених дневних количина гаса на мерном уређају, утврђује се на основу остварених дневних потрошњи из претходне календарске године.

За место испоруке код којег не постоји могућност аутоматског бележења испоручених дневних количина природног гаса на мерном уређају, максимална дневна потрошња се израчунава тако што се

највећи количник испоручених месечних количина у претходној календарској години и броја дана у том месецу, помножи са одговарајућим коефицијентом месечне неравномерности K_m .

Вредности коефицијента месечне неравномерности K_m су:

- 1) $K_{m1}=1,35$ за место испоруке из групе "Неравномерна потрошња";
- 2) $K_{m2}=1,20$ за место испоруке из групе "Равномерна потрошња" и "Ванвршна потрошња".

Максимална дневна потрошња за ново место испоруке, као и за место испоруке које током претходне календарске године није имало потрошњу гаса, утврђује се према уговореној максималној дневној потрошњи гаса.

Максимална дневна потрошња за постојеће место испоруке које је активирано у току претходне календарске године и које није имало потрошњу гаса у току 12 (дванаест) узастопних месеци, утврђује се према уговореној максималној дневној потрошњи гаса.

Износи који су утврђени на годишњем нивоу, распоређују се према броју обрачунских периода.

- Код Купаца код којих су МИ на систему за транспорт гаса у Републици Србији и који имају уговорен капацитет, цене приступа гасоводном систему су регулисане, одобрене од стране надлежног органа и исказане по тарифама:

1.1. "енергент" (дин/ kWh)

1.2. "капацитет" (дин/ kWh /дан/година)

1.3. "капацитет" (дин/ kWh /дан/месец)

1.4. "накнада за прекорачење уговореног капацитета" (дин/ kWh /дан)

Тарифа за "енергент" се примењује на продату количину гаса утврђену мерењем на месту испоруке у обрачунском периоду.

Тарифа за "капацитет" се примењује на уговорену максималну дневну потрошњу гаса у складу са чланом 2 Уговора.

Накнада за коришћење капацитета већег од уговореног у обрачунском периоду се израчунава за сваки дан за који је прекорачење уговореног капацитета утврђено

Трошкови коришћења услуге Оператора транспортног система се обрачунавају у складу са важећим тарифама за:

- "енергент - домаћа потрошња"(дин/ kWh)
- "капацитет – улазни из транспортног система / годишњи / непрекидни"(дин/ kWh /дан/година)
- "капацитет – домаћа потрошња / годишњи / непрекидни"(дин/ kWh /дан/година)
- "капацитет – улазни из транспортног система / месечни / непрекидни"(дин/ kWh /дан/месец)
- "капацитет – домаћа потрошња / месечни / непрекидни"(дин/ kWh /дан/месец)

Износи који су утврђени на годишњем нивоу, распоређују се према броју обрачунских периода.

"Накнада за прекорачење уговореног капацитета" се утврђује Методологијом за одређивање цена приступа систему за транспорт природног гаса.

Купац има право да захтева повећање уговореног капацитета на начин и у роковима прописаним Правилима.

- Код Купаца који снабдевају крајње купце гасом, односно енергијом, трошкови коришћења услуге Оператора транспортног система се обрачунавају у складу са важећим тарифама за:

- "енергент - домаћа потрошња"(дин/ kWh)
- "капацитет – улазни из транспортног система / годишњи / непрекидни"; (дин/ kWh /дан/година)
- "капацитет – домаћа потрошња / годишњи / непрекидни"(дин/ kWh /дан/година)

За МИ на дистрибутивном систему трошкови коришћења услуге Оператора дистрибутивног система се обрачунавају у складу са важећим тарифама за:

- "енергент";(дин/KWh),
- "капацитет".(дин/KWh /дан/година)

Износи који су утврђени на годишњем нивоу, распоређују се према броју обрачунских периода.

МЕРЕЊЕ И ОБРАЧУН

Члан 5.

Количина испорученог гаса, односно енергије се утврђује мерењем протекле запремине, састава, квалитета, температуре гаса и атмосферског притиска на уговореном месту испоруке, а горња топлотна вредност се утврђује анализом узорака узетих на утврђеном месту узорковања.

Количина испоручене енергије из гаса изражава се у kWh.

Референтни услови за мерење запремине гаса могу бити стандардни (температура 15 °C и притисак од 1,01325 bar) и нормални (температура од 0 °C и притисак од 1,01325 bar).

Референтни услови за обрачун протекле запремине гаса су нормални услови, температура од 0 °C и притисак од 1,01325 bar.

На транспортном систему за мерење запремине и за обрачун протекле запремине природног гаса примењују се нормални услови.

На дистрибутивном систему за мерење запремине примењиваће се стандардни услови, а за обрачун протекле запремине природног гаса примењују се нормални услови.

Уколико мерни уређај нема уређај за конверзију запремине, измерена запремина гаса на радним условима се своди рачунски на нормалне услове, односно стандардне услове у складу са Уредбом.

Запремина природног гаса на нормалним условима утврђена у складу са Уредбом користи се за обрачун испоручене енергије природног гаса у kWh.

Утврђивање испоручених количина гаса, односно енергије врши се на месту испоруке најмање једном у току обрачунског периода који не може бити дужи од 31 (тридесетједан) дан, као и при промени цене гаса, односно енергије или при евентуалној промени услова испоруке у складу са Уговором, Законом и прописима донетим на основу Закона.

Очитавање испоручених количина гаса, односно енергије врши се на мерном уређају у складу са Правилима.

Ако се утврди да мерни уређај није мерио потрошњу у одређеном временском периоду, тј. да је регистравање било непотпуно, процену потрошње гаса, односно енергије утврдиће оператор система у складу са Правилима.

Ако оператор система основано посумња да је Купац мерни уређај намерно оштетио, или ако утврди да је Купац неовлашћено прикључио свој објекат на дистрибутивни систем или да на други начин неовлашћено користи гас, односно енергију односно онемогућава тачно мерење испорученог гаса, дужан је да без одлагања искључи такав објекат са дистрибутивног система и сам процени потрошњу гаса у складу са Правилима.

Неовлашћено преузети гас, односно енергија обрачунава се у складу са Уредбом. Под неовлашћеном потрошњом подразумева се: коришћење природног гаса, односно енергије без уговора о снабдевању, коришћење природног гаса, односно енергије без обезбеђеног уговореног инструмента обезбеђења плаћања за случај неиспуњења уговорених обавеза, коришћење гаса односно енергије у објекту без одобрења за прикључење, самовласно прикључење након обуставе испоруке гаса, коришћење гаса мимо мерног уређаја, коришћење гаса преко мерног уређаја коме је онемогућено правилно регистравање потрошње, коришћење гаса, односно енергије преко мерног уређаја коме су оштећене пломбе оператора система, самовласна замена регулатора или других уређаја који утичу на тачност мерења потрошње, коришћење гаса, односно енергије преко мерних уређаја који су оштећени а Купац није обавестио оператора система.

Оператор система врши обрачун неовлашћено преузетог природног гаса, односно енергије и утврђује период за који се врши обрачун. Период за обрачун неовлашћене потрошње не може бити дужи од годину дана. Уколико не може да се утврди почетак неовлашћене потрошње, сматра се да је она трајала од дана последње контроле мерног места. Неовлашћено потрошен гас, односно енергија се обрачунава применом двоструке цене енергије природног гаса за резервно снабдевање.

Купац и Снабдевач имају право да захтевају ванредну контролу исправности мерног уређаја у складу са Правилима, уколико посумњају у његову исправност, при чему трошкове ванредне контроле сноси уговорна страна за коју се ванредном контролом установи да није била у праву.

Након извршеног испитивања мерног уређаја евентуална корекција обрачуна утрошених количина гаса, односно енергије врши се у складу са Правилима.

ОБАВЕЗЕ СНАБДЕВАЧА

Члан 6.

- Снабдевач је у обавези да почне са испоруком енергије из гаса Купцу у року од 15 (петнаест) дана од дана закључења Уговора, под условом да Купац испуњава обавезе утврђене Уговором, Законом и Уредбом;
- Снабдевач је у обавези да гасоводом испоручује енергију из гаса Купцу на паритету место испоруке (МИ) које је наведено у Решењу и представља мерни уређај. Снабдевач испоручује, а Купац преузима гас, односно енергију одмах након проласка гаса кроз мерни уређај на месту испоруке, након чега сви ризици и одговорност прелазе на Купца;
- Снабдевач је у обавези врши фактурисање испоручене енергије из гаса, са припадајућим трошковима коришћења транспортних и дистрибутивних система, накнадом за унапређење енергетске ефикасности и ПДВ, једном у току обрачунског периода који не може бити дужи од 31 (тридесетједан) дан, при чему је датум промета датум читавања

- количине испорученог гаса на уговореном месту испоруке у складу са прописима, односно датум ванредног читавања при евентуалној промени услова испоруке;
- Снабдевач је у обавези да, по ступању уговора на снагу, отпочне фактурисање трошкова коришћења транспортних и дистрибутивних система за нова места испоруке након доношења Одлуке о пуштању природног гаса, а за неактивна места испоруке након Одобрења за испоруку гаса од стране оператора на чијем се систему налази уговорено место испоруке;
 - Снабдевач је у обавези да фактурише испоручену енергију из гаса са припадајућим трошковима коришћења транспортних и дистрибутивних система, накнадом за унапређење енергетске ефикасности и ПДВ у року од 10 (десет) дана од датума промета. Износи уговорени у EUR обрачунавају се у динарима по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан промета; Уколико уговорени датум доспећа обавезе пада на нерадни дан, а нерадним даном се поред недеље и државних празника сматра и субота, исти се преноси на први наредни радни дан;
 - Снабдевач је обавезан да Купцу изда предрачун најкасније до 15. (петнаестог) дана текућег месеца за испоруку енергије из гаса у наредном месецу.
 - Снабдевач је у обавези да уз или на рачуну за испоручену енергију из гаса информиса купца о следећем: количинама енергије из природног гаса коју је купац преузео током претходног месеца, просечној цени енергије из природног гаса у том месецу, ценама по елементима за обрачун испоручено енергије из гаса, укупно испорученој количини енергије из природног гаса и месечној потрошњи у претходних 12 месеци, односу испоручене енергије из гаса у претходном месецу и истом месецу претходне године, односу количине енергије из гаса коју је он преузео у односу на количине које преузимају купци његове категорије, начину на који могу добити информације о доступним мерама побољшања енергетске ефикасности, списку мера за уштеду енергије.
 - Снабдевач је обавезан да, уколико није другачије уговорено, фактурише испоручену енергију из гаса у року од 7 (седам) дана од датума промета;
 - Снабдевач је у обавези да обавести купца о регулисаним ценама (приступ и коришћење система за транспорт и дистрибуцију гаса) путем средстава јавног информисања и своје интернет странице;
 - Снабдевач је у обавези да за сваки обрачунски период поседује извештај о квалитету гаса издат од стране акредитоване лабораторије и да предметни извештај достави Купцу након достављеног захтева;
 - Снабдевач је у обавези да у рачуну за испоручену енергију из гаса, поред количине на стандардним условима, наведе и горњу топлотну вредност испорученог гаса утврђену за обрачунски период;
 - Снабдевач је обавезан да у складу са међународним рачуноводственим стандардима у својим пословним књигама евидентира уплате Купца;
 - Снабдевач је дужан да, пре подношења захтева оператору транспортног/дистрибутивног система природног гаса за обуставу испоруке крајњем купцу због неизвршених обавеза крајњег купца из уговора о снабдевању/потпуном снабдевању, купца претходно у писаној форми упозори да, у року који не може бити краћи од 15 дана ни дужи од 30 дана од дана достављања упозорења, измири доспеле обавезе, односно постигне споразум о извршењу обавезе, као и да упозори купца на обавезу предузимања свих потребних мера ради заштите живота или здравља људи, безбедности имовине и заштите животне средине;

- Снабдевач се обавезује да о промени услова продаје обавести Купца у разумном року пре примене измењених услова продаје, изузев у случају давања Купцу повољнијих услова продаје, при чему се обавештењем сматра и објављивање информације преко средстава јавног информисања;
- Снабдевач је у обавези да у року од 8 радних дана од пријема рекламације одговори Купцу на исту;
- Снабдевач је у обавези да у року од 30 дана од дана пријема рекламације исту реши, уколико се докаже да је основана;
- Снабдевач је обавезан да у писаној форми обавести купца да су се стекли услови за раскид уговора у складу са прописима;
- Снабдевач је обавезан да Купцу изда профактуру, уколико се купац определи за авансно плаћање;
- Снабдевач је обавезан да Купцу изда обрачун камате за доцњу у плаћању;
- Снабдевач је обавезан да Купцу изда задужења по основу новчане накнаде на име неизвршења уговорне обавезе;
- Снабдевач је обавезан да Купцу изда задужења по основу прекорачења уговореног капацитета;
- Снабдевач је обавезан да Купцу изда задужења по основу више/мање преузетих количина од уговорених (чл. 3 став 1 Општих услова);
- Снабдевач је обавезан да на основу обавештења оператора система о наступању краткотрајног поремећаја испоруке природног гаса, односно енергије контактира крајњег купца да изврши супституцију енергента уколико је то могуће
- Снабдевач је обавезан да, после промене Снабдевача, изда Купцу коначан обрачун, најкасније у року од шест недеља од промене Снабдевача;
- Снабдевач се обавезује да чува као пословну тајну комерцијалне, техничке, финансијске и друге податке који су доступни у реализацији уговора;
- Снабдевач је обавезан да на најефикаснији начин обавести крајњег купца о разлозима ограничења или прекида испоруке енергије гаса, као и о трајању мера за успостављање редовне испоруке гаса, односно енергије.
- Снабдевач је обавезан да по наплати пенала од стране оператора система због одступања квалитета гаса, пренесе у корист крајњег купца део који је сразмеран његовом учешћу у укупном промету гаса који по квалитету одступа од уговореног.
- Снабдевач је у обавези да у року од 30 дана од дана доношења одлуке исплати купцу накнаду због одступања квалитета испоруке и снабдевања природног гаса
- Снабдевач је обавезан до сваке године до 01. марта купцу достави: податке о оператору система, податке о потрошњи енергије из гаса у претходној календарској години по месецима, информацију о праву промене снабдевача, услове за остваривање права на јавно снабдевање, услове за остваривање права на накнаду због одступања квалитета испуке и снабдевања, датуму истека уговора, мере за штедњу и безбедност, подсетник да купац мора да пријави неисправност мерног уређаја
- Снабдевач је обавезан да извршава и друге обавезе у складу са прописима и уговором;

ПРАВА СНАБДЕВАЧА

Члан 7.

- Снабдевач има право на прибављање података и докумената неопходних за закључење и праћење уговорног односа;

- Снабдевач има право да Купцу без одлагања обустави испоруку гаса, односно енергије у случају да Купац не достави уговорен инструмент обезбеђења плаћања, сагласно важећој Уредби о условима испоруке и снабдевања природног гаса;
- Снабдевач има право на обуставу испоруке гаса, односно енергије уколико купац не измири доспела потраживања, у складу са уговором, Законом, Уредбом и осталим прописима у складу са Законом;
- Снабдевач има право на наплату потраживања везаних за реализацију уговора (наплату испоручене енергије гаса, наплату трошкова приступа гасоводним систему за транспорт и дистрибуцију гаса, наплату камате, наплату новчане накнаду на име неиспуњења уговорне обавезе, накнаде за прекорачење уговореног капацитета, накнаде за више преузете количите од дозвољеног одступања и остало);
- Снабдевач има право на наплату законске затезне камате, у случају доцње у извршењу обавеза плаћања. Камата се обрачунава на износ дуга од датума доспећа рачуна на наплату до дана исплате;
- Снабдевач има право да доспела потраживања наплати реализацијом инструмента обезбеђења плаћања, уколико Купац у валути не измирује своје уговорне обавезе;
- Снабдевач има право да судском путем наплати доспела потраживања;
- Снабдевач има право да за одређени временски период изврши привремени обрачун и фактурише испоручену енергију из гаса на основу Решења, односно на основу норматива потрошње уграђених трошила без читавања потрошње гаса, при чему се код првог наредног читавања врши корекција према стварно утрошеним количинама;
- Снабдевач има право да захтева ванредну контролу исправности мерног уређаја у складу са Правилима, уколико посумња у његову исправност, при чему трошкове ванредне контроле сноси уговорна страна за коју се ванредном контролом установи да није била у праву; Након извршеног испитивања мерног уређаја евентуална корекција обрачуна утрошених количина гаса врши се у складу са Правилима;
- Снабдевач има право да захтева измену уговореног инструмента обезбеђења плаћања у случају да се, у току реализације уговора, на званичном сајту Народне банке Србије (Претраживање дужника у принудној наплати) евидентира да је рачун Купца био у блокади која је трајала дуже од 2 дана. Уколико Купац не достави захтевани инструмент обезбеђења плаћања, Снабдевач има право да му обустави испоруку гаса;
- Снабдевач има право да, на име трошкова набавке гаса и губитка прихода, наплати Купцу новчану накнаду на име пружене услуге уговарања испоруке гаса, односно енергије као и уговарања капацитета за транспорт и дистрибуцију гаса. Новчана накнада се наплаћује уколико Купац са којим је уговорено потпуно снабдевање (члан 3. став 3. Општих услова) раскине уговор пре истека рока важења; Новчана накнада се наплаћује Купцу са којим је уговорено снабдевање природног гаса (члан 3. став 1. Општих услова), у случају да преузме мење количине од уговорених;
- Снабдевач има право да Купца, са којим је уговорио закуп капацитета на транспортном гасоводном систему, задужи за накнаду за прекорачење уговореног капацитета. Накнада за прекорачење уговореног капацитета се утврђује Методологијом за одређивање цена приступа систему за транспорт природног гаса и обрачунава се за место испоруке Купца;
- Снабдевач има право да Купца задужи за накнаду на име више преузете количине од уговорених (члан 3 став 1 Општих услова);
- Снабдевач има право да Купцу обустави испоруку гаса, односно енергије у случајевима и под условима утврђеним Уговором, Законом, уредбом и осталим прописима донетим на основу Закона;

ОБАВЕЗЕ КУПЦА

Члан 8.

- Купац је обавезан да даје Снабдевачу тачне податке неопходне за закључење уговора и праћење уговорног односа;
- Купац је у обавези да достави уговорене инструменте обезбеђења плаћања пре почетка испоруке енергије из гаса;
- Купац је обавезан да омогући читавање потрошње гаса, односно енергије;
- Купац је обавезан да, уколико се определи за авансно плаћање енергије, изврши уплату у року који је назначен у профактури. На авансне уплате се не зарачунава камата;
- Купац је обавезан да преузету енергију гаса, уколико није другачије уговорено, плати у року до 14 дана од датума промета, у корист текућег рачуна Снабдевача наведеног на фактури. Уколико се датум доспећа покалапа са нерадним даном, а нерадни дани су субота, недеља и државни празници, исти се преноси на први наредни радни дан;
- Купац је у обавези да, уколико доцни у извршењу обавеза плаћања, поред главнице плати Снабдевачу камату у висини законске затезне камате у складу са достављеним обрачуном Снабдевача;
- Купац је у обавези да измири новчану накнаду на име трошкова прекорачења уговореног капацитета;
- Купац је у обавези да измири новчану накнаду на име мање/ више потрошених количина од уговорених (члан 3 став 1 Општих услова);
- Купац је у обавези да измири новчану накнаду на име услуге уговарања гаса, односно енергије и закупа капацитета у случају раскида уговора пре истека рока важења уговора;
- Купац је у обавези да достави нове инструменте обезбеђења плаћања у случају да претходно достављени буду релизовани, када се промени овлашћено лице за потписивање, односно када настану друге околности због којих се претходно достављени инструменти обезбеђења плаћања не могу реализовати, најкасније у року од 15 (петнаест) дана од дана настанка нових околности;
- Купац је у обавези да измири трошкове искључења, као и евентуалног укључења, у складу са задужењем Снабдевача;
- Купац је обавезан да сноси све трошкове платног промета који су у вези са плаћањем рачуна;
- Купац је у обавези да Снабдевачу достави рекламацију писаним путем у року од 8 дана од датума пријема рачуна, у противном сматра се да је рачун у целости прихваћен од стране Купца;
- Купац коме је обустављена испорука енергије из гаса у складу са Уговором, Законом и Уредбом, у обавези је да плаћа тарифу „капацитет“ за све време трајања обуставе, изузев када је обустава извршена на његов писани захтев и траје најмење једну, а највише две године;
Обуставом испоруке енергије из гаса не престаје важење уговора.
- Купац је обавезан да извршава и друге обавезе у складу са прописима и уговором;

ПРАВА КУПЦА

Члан 9.

- Купац има право на испоруку енергије из гаса на паритету (место испоруке Купца) које је наведено у Решењу и представља мерни уређај;

- Купац има право да Снабдеавчу поднесе приговор на рачун у року од осам дана од дана пријема рачуна, на адресу Змај Јовина бр. 8 – 10 , 11000 Београд , као и путем мејла на адресу office@yugorosgaz.rs.
- Купац има право да, уместо доставе уговореног инструмента обезбеђења плаћања, изврши уплату аванса у висини коју предрачуном утврди Снабдевач у складу са динамиком енергије гаса из члана 2 Уговора;
Износ предрачуна не може бити мањи од предстојеће двомесечне испоручене енергије гаса из Члана 2. уговора и цене енергије из гаса која је важила за претходни месец, укључујући трошкове приступа транспортним и дистрибутивним системима, накнаде и ПДВ;
- Купац може, најкасније 30 (тридесет) дана пре почетка месеца за који су му неопходне веће количине гаса изнад дозвољеног одступања +10% од уговорене количине на одређеном месту испоруке, да поднесе захтев за куповину додатних количина, и уколико на тржишту постоје расположиве количине гаса, као и расположиви транспортни и дистрибутивни капацитети, уговорне стране су сагласне да се купопродаја и испорука додатних количина гаса, односно енергије уговара закључивањем посебног анекса уз Уговор, којим се дефинишу услови испоруке наведених количина;
- Купац има право да захтева повећање уговореног капацитета на начин и у роковима прописаним Правилима;
- Купац има право да Снабдеавчу поднесе приговор на извршену обуставу испоруке енергије гаса у складу са прописима;
- Купац има право да , после измирења обавеза због којих му је обустављена испорука енергије гаса, достави доказ о уплати Снабдеавчу ради наставка испоруке;
- Купац има право да покрене поступак промене Снабдеавача; под условима и у роковима утврђеним Правилима о промени снабдевача;
- Купац има право да буде благовремено информисан о промени цене и услова испоруке путем средстава јавног информисања или путем интернет странице Снабдеавача;
- Купац има право да упути захтев за обуставу испоруке енергије гаса која може трајати најмање једну, а највише две године;
- Купац има право да захтева ванредну контролу исправности мерног уређаја у складу са Правилима, уколико посумња у његову исправност, при чему трошкове ванредне контроле сноси уговорна страна за коју се ванредном контролом установи да није била у праву;
Након извршеног испитивања мерног уређаја евентуална корекција обрачуна утрошених количина гаса врши се у складу са Правилима;
- Купац има права да писаним путем захтева повећање уговореног капацитета на начин и у роковима прописаним Правилима Оператора транспортног система на чији систем је прикључено мести испоруке Купца;
- Купац има право приговора на квалитет испоруке и снабдевања гасом;
- Купац има право на исплату накнаде због одступања од квалитета испоруке и снабдевања природним гасом у случајевима и висини који су прописани актом којим је уређено праћење техничких и комерцијалних показатеља и регулисање квалитета испоруке и снабдевања природним гасом
- Купац има право на накнаду због неодговарајућег квалитета енергије из природног гаса – одступања од Wobbe индекса сразмерно његовом учешћу у испорученој енергији гаса неодговарајућег квалитета која се исплаћује по аутоматизму (након што Снабдевач наплати пенал за одступање од Оператора система). У случају да купац оствари право на накнаду по аутоматизму, нема право на накнаду по снову приговора због одступања квалитета испорученог гаса од прописаног Wobbe индекса.

ПОРЕМЕЋАЈИ У ИСПОРУЦИ И ВИША СИЛА

Члан 10.

У случају краткотрајних поремећаја у снабдевању енергијом гаса услед хаварија, непредвиђених околности на гасоводном систему и других околности које за последицу имају смањење испоруке, а у циљу очувања сигурности гасоводног система примењиваће се мере ограничења прописане Уредбом и Законом.

Сматраће се да је наступило дејство више силе, уколико дође до: рата, штрајка, пожара, поплаве, земљотреса, експлозије или оштећења гасоводног система у Републици Србији, као и услед аката надлежних државних органа или међународних организација, као и свих оних догађаја који су настали након закључења уговора а који се нису могли предвидети, односно чије се наступање није могло избећи или отклонити.

Сматраће се да је наступило дејство више силе и кад дође до прекида транспорта увозног гаса, као и у случају дејства више силе на гасним објектима и инсталацијама Купца.

Уговорна страна која, услед случаја више силе, не може да изврши своје уговорне обавезе дужна је да без одлагања у писаној форми обавести другу уговорну страну о догађају који представља вишу силу, о очекиваном трајању исте, те да пружи одговарајуће доказе, као и да без одлагања обавести другу уговорну страну о престанку таквог догађаја.

Наступање више силе не утиче на обавезу плаћања Купца за испоручену енергију из гаса.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ УГОВОРА

Члан 11.

Измене и допуне уговора закључују се искључиво у писаној форми:

- 1) на основу измене законских и подзаконских прописа или услова Снабдевача,
- 2) на основу измена и допуна уговора са снабдевачима Снабдевача, ОТС, ОДС или ОСС.

Уколико дође до промена услова коришћења транспортних или дистрибутивних система који се користе за испоруку гаса до места примопредаје Купцу, продајна цена се мења по аутоматизму у складу са одобреним регулисаним ценама и наведена промена цене се неће сматрати изменом или допуном Уговора.

ТРАЈАЊЕ И РАСКИД УГОВОРА

Члан 12.

Уговор се закључује на одређено време, за период испоруке у складу са **чланом 2 Уговора** и Одлуком о пуштању природног гаса, односно Одобрењем за испоруку гаса оператора на чијем се систему налази уговорено место испоруке, с тим да се може и пре раскинути писаном изјавом сваке уговорне стране, под условима и на начин прописан законом, важећим прописима и овим Уговором.

Уговор престаје да важи истеком уговореног рока, осим уколико уговорне стране пре истека уговореног рока сагласном вољом у писаном облику, продуже његово важење.

Отказним роком сматра се период, који је потребан да уговорне стране испуне своје уговорне обавезе према **количини енергије из члана 2 Уговора**, а уколико је наплаћена новчана накнада на

име пружене услуге наручивања месечних и годишњих количина на бази уговореног капацитета, отказни рок је 60 (шездесет) дана од датума настанка писменог раскидног захтева.

Страна која раскида Уговор је дужна да претходно испуни своје доспеле новчане уговорне обавезе или се у супротном Уговор неће сматрати раскинутим.

Промена снабдевача врши се у поступку, под условима и у роковима утврђеним Правилима о промени снабдевача.

ПРЕНОШЕЊЕ ПРАВА

Члан 13.

Уговорна страна код које је дошло до статусне промене дужна је да о томе одмах писаним путем обавести другу уговорну страну, уз доставу релевантних доказа.

Уколико због промене прописа, одлука надлежних органа или активности једне или обе уговорне стране, дође до промене правног статуса, обавезе настале из овог уговора аутоматски прелазе на правне следбенике.

Преношење права врши се у року од 5 (пет) дана када правни следбеник обавести другу уговорну страну да замењује правног предходника у Уговору и о томе пружи потребне доказе.

Уговорна страна која буде иницирала пренос права и обавеза обавестиће другу уговорну страну о томе благовремено, уз истовремено достављање података и докумената који се односе на пренос права и обавеза и који доказују да ће преузималац права и обавеза бити способан да у потпуности извршава обавезе које преузима на основу Уговора.

Уколико код једне од уговорних страна дође до промене у правном статусу која ограничава или спречава ту уговорну страну у испуњавању обавеза утврђених овим уговором или ограничава или спречава преузимање одговорности, та уговорна страна дужна је да без одлагања писаним путем обавести другу уговорну страну и да на њен захтев уговори правног следбеника.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 14.

За све односе између уговорних страна који проистекну из примене Уговора, а нису Уговором посебно регулисане, непосредно ће се применити одговарајуће одредбе: Закона о облигационим односима, Закона о енергетици, Уредбе о условима испоруке и снабдевања природног гаса, Правила о раду транспортног система оператора транспортног система, Правила о раду дистрибутивног система оператора дистрибутивног система чији се системи користе за снабдевање гасом, Правила о промени Снабдевача и других прописа, као и аката Снабдевача.

У случају насталог спора, уговорне стране ће покушати исти да разреше споразумно. У случају да у томе не успеју, за разрешење спора уговара се месна надлежност стварно надлежног Основног суда у Београду, уколико позитивним прописима није предвиђена обавезна надлежност неког другог суда.

ПОВЕРЉИВОСТ

Члан 15.

Снабдевач и Купац се обавезују да пословне податке (комерцијалне, техничке и финансијске) везане за уговарање и реализацију самог уговора, третирају као поверљиве и да их не одају трећим лицима, без писане сагласности друге уговорне стране.

Ова обавеза се не односи на случајеве обавезе презентирања података о пословању надлежним државним органима, с тим да у сваком случају уговорна страна која је извршила обелодањивање поверљивих података обавештава другу уговорну страну ком органу и по ком основу је податке презентирала.

Као поверљиви се сматрају: понуде, методологије за утврђивање цена, подаци о цени, подаци о евентуалним рабатима, дописи, записници, уговорна акта и други подаци у материјалном или нематеријалном облику које Снабдевач достави Купцу.

Купац и Снабдевач су један другом одговорни за штету која настане због кршења одредби о поверљивости.

УСТУПАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА

Члан 16.

Купац се обавезује да, без претходне писане сагласности Снабдевача, неће трећим лицима уступити своје обавезе према Снабдевачу .

ОБАВЕШТЕЊА

Члан 17.

Купац и Снабдевач су сагласни да се као писана обавештења рачунају и она обавештења везана за реализацију Уговора која се доставе преко одговарајућих средстава телекомуникације (факс, Е маил...).

ВАЖЕЊЕ ОВИХ ОПШТИХ УСЛОВА

Члан 18.

Ови Општи услови почињу да се примењују од 01.10.2022. године и важе до опозива.

Сагласан

Купац

Југоросгаз ад